

Wacha Imre: A tömegközlekedés illemtana (Részlet)

Ha valahová utazunk – akár villamos, vonat, autóbusz a jármű –, nem szabad elfeledkeznünk arról, hogy a legritkább esetben utazunk egyedül, magunkban. A tömegközlekedési eszközök ezért nyilvános helynek számítanak. Úgy kell tehát viselkednünk, hogy magatartásunkkal, beszédünkkel ne zavarjuk útitársainkat.

Általában kerülnünk kell mind a feltűnő viselkedést, mind pedig az olyan beszédet, beszéd témát, beszédmodort, mely bárkinek is kellemetlen lehet útitársaink közül. Különösen akkor érvényes ez, ha egy-egy járműre kisebb, közösségnek tekinthető csoportban szállunk fel. Ilyenkor hajlandóak vagyunk elfeledkezni arról, hogy a csoport tagjain kívül mások, „kívülállók” is lehetnek jelen, akikre nem tartozik, miről folyik a szó a csoport tagjai között. Mellőzzük tehát a hangoskodást, a kiabálást éppúgy, mint a közönséges témákat, sőt még a bizalmas kérdések megbeszélését is! Még akkor is, ha mindez „egymás között”, csupa férfiból vagy csupa nőből álló zárt, esetleg bizalmas magántársaságban, „magunk között” esetleg elmegy.

Különösképpen a fiatalok szoktak elfeledkezni arról, hogy az utcán, a tömegközlekedési eszközökön más közegben vannak, mint amikor egymással beszélgetnek. Mint ahogyan hajlamosak testileg is elterpeszkedni, elereszteni magukat, rendszerint megfélekednek a nyelvi tartásról is. Ezért azután gyakran olyan témákat tárgyalnak meg, melyek legfeljebb férfitársaságra tartoznak – arra is csak eléggé ritkán. Társalgási stílusuk tele van töltelékszóként használt, nyomdafestéket nem tűrő kifejezésekkel, sőt ilyen témákkal is.

Sajnos, a témájában és nyelvezetében trágár beszédről sokan hiszik azt, hogy férfias vagy felnőtt. Pedig csak igénytelen és műveletlen.

(A szerző nevében a „ch” h-nak ejtendő!)